

Nederlandse burgers en militairen werden in de Tweede Wereldoorlog in Zuidoost Azië door de Japanners geïnterneerd in kampen. Enkele van deze kampen waren alleen voor krijgsgevangenen, andere hadden zowel burgerlijke als militaire geïnterneerden en weer anderen waren exclusief bestemd voor burgers. In veel van deze kampen begonnen de scouts met ondergrondse bijeenkomsten. Militairen in de werkkampen langs de Birma spoorlijn en in kampen in Nederlands Indië richtten stammen op en in de burgerkampen begonnen scoutingvrijwilligers met het organiseren van activiteiten voor de daar aanwezige kinderen.

Kazerne 15e Bataljon, Bandung, West Java, NOI

De kazerne van het 15e Bataljon bevond zich in het centrum van Bandung. Het werd ook Tjikoedapateuh genoemd. Het kamp omvatte later (in juli 1944) het 1e Depot Bataljon. Het kamp werd begrensd door de Van Oldenbarneveltstraat, Noorder Magazijnstraat, Kampementstraat en Noorder Kampementstraat.

Scouting

Het kamp was het verzamelpunt van vele jongens van Java en hier was ook **Hopman Dirk Schaap**. Er werd een eerste bijeenkomst belegd met Hopman Dirk Schaap, **Hopman Harry (Libanius)** en **Schipper Geert Spleet**.

Scouting kwam goed op gang toen er uit het naburige vrouwenkamp ca. 800 jongens van 12-14 jaar kwamen. Hopman Schaap begint met 70 jongens een Scoutinggroep. De staf bestond uit Hopman Schaap, Schipper Spleet, **Akela Kiela** uit Singapore en 6 voortrekkers w.o. **Bob van der Bie**. Bob schreef: *“Wil je wel geloven dat die tijd de beste van ons hele kamp was? De zaal waarin wij lagen werd een schip (De Goede Hoop). Spleet de schipper, Kiela de stuurman en hopman Schaap bleef...Hop. Maar dat was dan ook wel zo'n enorme hoge rang!. Wij, de 6 voortrekkers, werden de jonkers, elk ingedeeld bij een bak van 10, die echter zijn eigen bakmeester had. Alles ging op zijn “scheeps” (dit omdat de padvinderij door de Nip streng verboden was). En ik moet zeggen dat alles op zijn betoel-betoel op zijn ouderwets goed ging. Echt goed. Met een grijnzende Hopman Schaap steeds op de achtergrond. Het was een tijd om nooit te vergeten, met les, bokswedstrijden, sport, kampvuur en avondjes.”*

Ook Hopman Libanius was met **vaandrig Jaap Hendriks (Snelvoet)** een troep begonnen. In januari 1945 kwam er een jongenskamp naast het 15^e bataljon en ook hier werd met Scouting begonnen. Op 23 april 1945 – Sint Jorisdag – werd de groep betrappt en kregen de Hopman en vaandrig stokslagen waar alle jongens bij waren.

Er waren meer initiatieven in het kamp. **Tjeerd Sleswijk Visser** kwam met een deel van zijn voetbalteam met z'n achten in een kamertje in blok I5 te liggen. Ze kregen als blokhoofd de jezuïet **Frater Cismacius**. Zijn assistent was **Nic Roozendaal** die in Bandung actief was binnen Scouting. Hij richtte in het geheim met deze jongens een Scoutingafdeling op. Na de

oorlog brachten Frater Cismacius en Nic Roozendaal een bezoek aan hun jongens in Nederland waarvan zij de adressen hadden.

Meer informatie

[Achter-kawat-en-Gedek.pdf \(s-i-d.nl\)](#)

[Bandoeng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[3043 Bie, B. van der burgermannenkampen: Java: Kesilir; Bandoeng: 1... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\) - NIOD \(archieven.nl\)](#)

[3046 Libanius, br. burgermannenkampen: Kesilir; Banjoebiroe: gevang... \(NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies\) - NIOD \(archieven.nl\)](#)